

HOD PO TRNJU - iz bosanskohercegovačke historije 20. stoljeća, Institut za istoriju, Sarajevo, 2011, 283 str.

I pored značajnog napora historičara iz zemlje i inostranstva da što potpunije predstavljaju prošlost Bosne i Hercegovine i njenih stanovnika, ostale su brojne teme neobrađene, a bilo je i primjera „nenaučnog zastranjivanja“ i utjecaja ideologije na zaključke pojedinih autora. Također, brojna su pitanja iz bliže prošlosti Bosne i Hercegovine ostala po strani, što je uslovljeno nedostatkom osposobljenih istraživača i ranije prihvaćenom „historijskom distancom“ kao preduslovnim kriterijem za kvalitetniju obradu naučnog problema, i što je uz ograničenja vladajuće komunističke ideologije rezultiralo slabom obrađenošću historije Bosne i Hercegovine druge polovine 20. stoljeća. U zadnjih nekoliko godina počelo se sa relativno sistematičnim istraživanjem novije bosanskohercegovačke historije, a taj nimalo lakah zadatak silom prilika je pao uglavnom na mlađe istraživače. Također, pojavilo se i nekoliko vrijednih knjiga koje tretiraju različite teme iz bosanskohercegovačke historije 20. stoljeća, napisanih od strane priznatih bosanskohercegovačkih historičara i historičarki.

Prof. dr Husnija Kamberović je jedan od rijetkih već afirmiranih historičara koji se više od dvije decenije uspješno bave istraživanjem historije Bosne i Hercegovine u cijelom 20. stoljeću, što ga legitimira kao historičara koji ima kapacitet da napiše prijeko potrebnu sintezu tog razdoblja (pored gore navedenih nedostataka, nepostojanje kvalitetnih sinteza bosanskohercegovačke historije je značajan nedostatak, posebno u smislu približavanja njenih rezultata široj javnosti). Iako ni sam autor ne pretendira da svoju (petu) knjigu *HOD PO TRNJU - iz bosanskohercegovačke historije 20. stoljeća*, predstavi kao sintezu, a nisu obrađena ni sva pitanja koja bi potpuna sinteza trebala tretirati, već su ovdje po autorovom kriteriju odabrani radovi koji po mom mišljenju pojedinačno u velikom broju predstavljaju veoma vrijedne naučne obrade identificiranih i apsolviranih pitanja iz bosanskohercegovačke historije prošlog stoljeća, a knjiga kao cjelina predstavlja put prema sintezi historije Bosne i Hercegovine „kratkog 20. stoljeća.“ Autor tretira važna pitanja: muslimansku politiku i muslimanske političare između dva svjetska rata, drugi svjetski rat i „treći balkanski rat“ s posebnim akcentom na Bosnu i Hercegovinu koncem 20. stoljeća, transformaciju društva u Bosni i Hercegovini poslije II svjetskog rata i političke reperkusije sukoba sa Informbiroom 1948. godine, Mostarsko savjetovanje 1966. godine, političku elitu u BiH i na jugoslovenskom nivou kao i njen odnos prema nacionalnom identitetu Muslimana u Bosni i Hercegovini, te savremenu bošnjačku elitu. Pored odabira tretiranih tema koje ranije nisu obrađivane nikako ili u potrebnoj mjeri, pri čemu je akcent više na socijalističkom razdoblju, vrijednost knjizi daju kvalitetni rezultati ozbiljnog istraživačkog napora i primjerena historijska metodologija. Također, izdavač knjige je Institut za istoriju, prepoznatljiva naučna institucija sa dugom tradicijom publiciranja časopisa, zbornika radova i knjiga koje tretiraju

historijske teme. Sve navedeno su argumenti koju ovu knjigu preporučuju za čitanje, kako historičarima tako i onima koje interesira „trnoviti put“ Bosne i Hercegovine u prošlom stoljeću.